

Den 6. april 2011

Kommissionens henstillinger til Rådet om at udvide forhandlingsmandaterne vedrørende frihandelsaftalerne med Canada, Indien og Singapore til også at omfatte investeringer.

1. Resumé

Med Lissabon-traktaten er direkte udenlandske investeringer blevet en del af EU's eksklusive kompetence. Kommissionen ønsker nu at benytte denne kompetence til lade de igangværende frihandelsaftaleforhandlinger med Canada, Indien og Singapore også omfatte investeringer. Derfor har Kommissionen ved tre henstillinger anmodet Rådet om at bemyndige Kommissionen til også at forhandle herom. Dette notat omhandler alle tre henstillinger, som i vidt omfang er ens.

2. Baggrund

Ved Lissabon-traktatens ikrafttræden er direkte udenlandske investeringer (FDI) blevet en del af EU's eksklusive kompetence indenfor den fælles handelspolitik. Kommissionen kom i juli 2010 med en meddelelse om, hvordan den havde forestillet sig at udnytte denne kompetence i fremtiden. Det fremgik heraf, at man ønskede dels at lade igangværende forhandlinger om bilaterale eller regionale frihandelsaftaler omfatte et kapitel om investeringer, dels at undersøge, hvor det ville være opportunt for EU at iværksætte forhandlinger om selvstændige investeringsfremme- og -beskyttelsesaftaler med større økonomiske partnere. Rådet vedtog i november et sæt konklusioner¹, der accepterer og præciserer de kriterier, som Kommissionen bør lægge til grund ved udvælgelsen og rækkefølgen af økonomiske partnere, med hvem man ønsker at indgå aftaler om investeringer, samt formen for en eventuel aftale (i frihandelsaftaler eller i selvstændige aftaler). Konklusionerne angiver i øvrigt, hvilke nærmere principper, som de fremtidige investeringsaftaler bør indeholde som mindstemål, og endelig at Kommissionen ved den nærmere udmøntning af den fælles investeringspolitik bør basere sig på de "best practises", som medlemslandene har etableret gennem mange års bilateral, national investeringspolitik.

Kommissionen har nu udkrystalliseret begyndelsen til den fælles europæiske globale investeringspolitik således, at man indledningsvis ønsker at inkludere investeringskapitler/klausuler i frihandelsaftalerne med Canada, Indien og Singapore. Kommissionen har fremlagt henstillinger herom til Rådets godkendelse. Rådets beslutninger vil i praksis fungere som et tillæg til de forhandlingsmandater, som allerede er givet for de øvrige emner i frihandelsaftalerne i hhv. 2007 og 2009.

3. Hjemmelsgrundlag

Hjemmelsgrundlaget for Kommissionens henstillinger er TEUF artikel 207.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet skønnes ikke at være relevant.

---

¹ ST14373 WTO 332 FDI 18

5. Formål og indhold

Henstillingerne har til formål at supplere de eksisterende forhandlingsmandater vedrørende frihandelsaftaler med Canada, Indien og Singapore ved at give Kommissionen formel bemyndigelse til at forhandle og - med forbehold for Rådet og Parlamentets godkendelse og medlemslandenes senere ratifikation - at indgå frihandelsaftaler med de pågældende lande, der også omfatter investeringsfremme- og -beskyttelse. Kommissionen har allerede i nogen tid drøftet disse emner uformelt med de tre lande, men der foreligger endnu ikke officielle tekster, der skitserer i detaljer, hvorledes de pågældende kapitler i frihandelsaftalerne vil komme til at se ud. I henstillingerne til Rådet har Kommissionen dog beskrevet, hvilken tekst den ønsker at præsentere som formelt forhandlingsudspil til de tre lande. Heraf fremgår det, at Kommissionen vil arbejde for at investeringskapitlerne kommer til at basere sig på velkendte principper indenfor de eksisterende bilaterale nationale investeringsbeskyttelsesaftaler, som hvert medlemsland allerede har indgået med tredjelande i vekslende omfang. Således vil Kommissionen arbejde for, at aftalerne bl.a. indeholder regler om "fair og ligelig behandling af udenlandske investeringer", "mestbeholdning" (MFN), "national behandling", og "fuld beskyttelse mod ekspropriation og infrysning af kapital". Herudover vil aftalerne skulle indeholde klausuler om kapitaloverførsler, subrogation (indtræden i investors rettigheder ved overdragelse af ejendomsretten til den investerede kapital), håndhævelse og tvistbilæggelse (såkaldt "investor-to-state" voldgift) samt præcisering af anvendelsesområdet og undtagelser såsom visse markedsadgangssektorer (audiovisuelle sektor) og en generel sikkerhedsundtagelse baseret på WTO-reglerne.

Kapitler eller klausuler af denne karakter kendes som sagt for de flestes vedkommende mere eller mindre i medlemslandenes bilaterale nationale aftaler. I forhold til de bilaterale nationale aftaler, som Danmark har indgået eller forhandler med tredjelande, er der dog normalt ikke undtagelser for hele sektorer.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal efter TEUF først medvirke, når det til sin tid skal afgive en samstemmende udtalelse om hver enkelt frihandelsaftale som helhed, som tilfældet var det for nylig med Sydkorea-aftalen. Imidlertid har Kommissionen i sin samarbejdsaftale med Parlamentet forpligtet sig til at orientere Parlamentet om nye forhandlingsmandater vedr. frihandelsaftaler, og det må derfor formodes, at Kommissionen vil orientere Parlamentet, når Rådet har godkendt henstillingerne.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Vedtagelsen af henstillingerne har ikke umiddelbart indvirkning på retstilstanden i Danmark. Når frihandelsaftalerne til sin tid måtte træde i kraft, vil det faktum, at de indeholder kapitler eller klausuler om investeringsbeskyttelse kunne have den virkning, at danske investorer i de nævnte lande får umiddelbar og direkte adgang til at anlægge voldgiftssager mod myndighederne i de tre lande, såfremt disse overtræder reglernes materielle indhold. Danmark har således ikke nationale aftaler med de tre lande, hvorfor der vil blive tale om en reel forbedring af danske investorers beskyttelse. Omvendt vil aftalerne også betyde, at investorerne i de tre lande får tilsvarende adgang til at anlægge voldgiftssager mod myndighederne i EU-landene, såfremt de materielle bestemmelser ikke overholdes.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Inklusion af investeringer i aftalerne vil udvide det geografiske område for fremme og beskyttelse af investeringer for danske investorer, eftersom Danmark ikke i øjeblikket har nationale aftaler med nogen af de tre lande.

Særligt set i lyset af den finansielle krise vil dette styrke investortilliden og opmuntre til at foretage nye direkte investeringer mellem de tre lande og EU til gavn for såvel danske investorer i udlandet som for danske virksomheder, der ønsker at tiltrække udenlandsk kapital.

9. Høring

Forslaget er ikke sendt i ekstern høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet overfor den nye eksklusive EU-kompetence, da udnyttelsen af den på sigt forventes at ville give danske virksomheder bedre og bredere beskyttelse af investeringer på verdensplan i kraft af EU's samlede større politiske og økonomiske tyngde.

Samtidig finder regeringen det naturligt, at Kommissionens ønske om at konkretisere den nye kompetence skal imødekommes gennem at lade frihandelsaftalerne, som Kommissionen p.t. forhandler med en række bilaterale og regionale partnere, omfatte investeringer.

Det kan diskuteres, om Kommissionens valg af netop Canada, Indien og Singapore er i overensstemmelse med medlemslandenes behov og ønsker, jfr. rådskonklusionerne, eller om man hellere skulle have taget fat på andre partnere, hvor der synes at være større behov for investeringsbeskyttelse som fx Rusland og Kina, men det må anerkendes, at Kommissionen ser en strategisk fordel i at lade de frihandelsforhandlinger, som i forvejen nærmer sig en afslutning, også omfatte investeringer som "quick wins".

For så vidt angår de konkrete mandater, lægger regeringen som udgangspunkt vægt på, at kapitlerne eller klausulerne i aftalerne indholdsmæssigt får en rimelig høj standard, som giver danske investorer mindst en tilsvarende beskyttelse som den, der kendes fra de nationale danske bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler. Som henstillingerne er formuleret, er dette ikke ganske sikkert, hvorfor en endelig stillingtagen må afvente, at der foreligger officielle tekster, der er forhandlet mellem parterne.

Imidlertid vil det være det samlede resultat af de respektive landes forhandlinger med Kommissionen om en omfattende frihandelsaftale, som medlemslandene vil komme til at skulle tage stilling til, hvorfor det også til sin tid må tages i betragtning, hvordan balancen i pakken generelt er.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flertallet af medlemslande forventes at ville godkende henstillingerne af politiske årsager og hensynet til at få en god balanceret frihandelsaftale med tre vigtige partnere, om end der i visse

lande synes at være skepsis med hensyn til både valget af lande og med hensyn til indholdet, der i forhold til deres egne nationale aftaler afviger noget fra den beskyttelsesstandard, som man er vant til.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg. De eksisterende mandater for frihandelsaftaleforhandlingerne, der således indtil nu ikke har omfattet investeringer, blev forelagt FEU som nævnt under pkt. 1 i hhv. 2007 og 2009.